

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

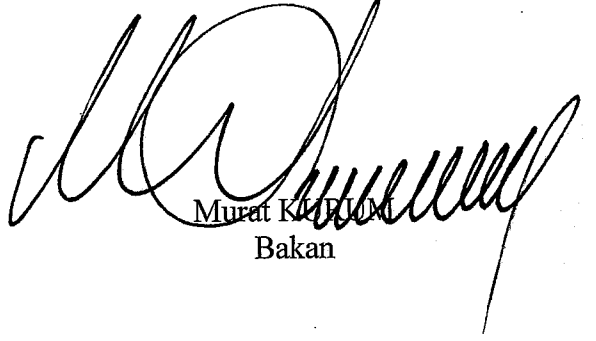
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SUAT ÖZCAN'IN
TBMM 7/55218 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Dalyan, Muğla ilinin Ortaca ilçesine bağlı bir mahalledir. Türkiye'de Dalyan adında birçok yer bulunmaktadır. Dalyan kelimesi Rumca olup özel balık yakalama düzenekleri olan doğal sahalara denmektedir. Genelde deniz kenarında sazlık doğal yapısında olurlar. Köyceğiz Gölü'nü Akdeniz'e bağlayan Dalyan Deltası ve eskiden belde şimdi ise mahalle olan Dalyan adını bölgedeki balık yakalama sahasından almaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin önemli sazlık bölgelerinden biri olup bütün delta özel çevre koruma sahasıdır. Göçmen kuşların önemli uğrak yerlerinden biridir.

Türkiye'nin Güney Ege ve Batı Akdeniz bölgelerinin kesişimin de bulunan Dalyan, Köyceğiz Gölü ile Akdeniz'i birleştiren ana kanal kıyısında kurulmuştur. Dalyan Kanalı'nın denize ulaştığı İztuzu Cumsalı, Caretta Caretta cinsi deniz kaplumbağalarının yumurtalarını bıraktıkları 5 km uzunluğunda bir kumsaldır ve deltanın doğal parçasıdır. Deltayı besleyen su kaynakları ağırlıklı olarak Köyceğiz çevresindeki doğal kaynaklardan ve epeydir baraj olan Dalaman Çayı'nın binlerce arıklarından oluşur. 2500-3000 yıl eskiye uzanan Likya Uygarlığının bir parçası olan Kaunos antik kenti de Dalyan ve Çandır Köyü sınırlanındadır. Kalıntılar oldukça iyi durumdadır ve Dalyan'da gezginlerin mutlaka uğradığı yerlerden biridir.

Dünyanın gözbebeği, labirent görünümüne sahip, Özel Çevre Koruma Bölgesi olan Dalyan kanalı kıyısındaki sazlıkların üzeri kaya dolgu ile kapatılmaktadır. Kıyıdan yaklaşık 3 metre içeriye kayaların doldurulduğunu, bu yapının sözde peyzaj çalışması Dalyan Kanalı'nda doğa katliamı demektir. Hem tarihi hem de doğal yapısıyla korunması gereken Dalyan çayı ve sazlıkları Bakanlığınız ve Ortaca Belediyesi işbirliğinde yok edilmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda;

1 - Dalaman kanalı kenarındaki sazlıkları yok eden 1 .derecede korunması gereken projeye niçin onay verdiniz?

2- Doğal yapısı bozulan kanalın tekrar eski görünümüne kavuşması mümkün müdür?

3- Dalyan kanalında yapılan çalışmalar diğer doğal yaşamı etkilemeyecek midir?

4- Sazlıkların yok edilmesi su içinde yaşayan canlıları olumsuz etkilemeyecek midir?

CEVAP

Köyceğiz Gölü ile İztuzu Plajı arasındaki kanal bağlantısının kıyısında konumlanmış Dalyan Yerleşimi doğal ekosistem ve bio çeşitlilik (flora ve fauna) bakımında oldukça zengindir. Carretta Carretta Üreme alanı olan İztuzu Plajı, labirent sazlıklar, endemik bitkiler gibi doğal güzellikleriyle ön plana çıkmıştır.

Alanın Özel Çevre Koruma Alanı olması ve birçok tarihi, kültürel, arkeolojik değerlere ev sahipliği yapması proje alanının en önemli olanak ve potansiyelini oluşturmaktadır. Kaunos Kral Mezarları, proje alanının aynı zamanda en büyük arkeolojik önemi olmasının yanı sıra, eşsiz bir görsel unsur sunma niteliğini de taşımaktadır.

Turizm açısından oldukça değerli olan bu alanın doğal güzelliklerinin korunarak, kıyı şeridinde yer alan yürüyüş yolu ve iskelelerin bakımsız ve eski görüntüsünün çevreye uyumlu sürdürülebilir ve doğal malzemeler kullanılarak yenilenmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Proje ile; Köyceğiz - Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde yer alan Muğla İli Ortaca İlçesi Dalyan Mahallesi'nde, deniz ve göl arasını birbirine bağlayan Dalyan Kanalı paralelinde devam eden yürüyüş yollarının ve iskelelerin, sürdürülebilir ve ekolojik malzemelerle doğal yapıya zarar vermeden yenilenerek, bölgeye gelen ziyaretçilerin ihtiyaçlarının karşılanması ve yerel turizmin desteklenmesi adına yöreye ve dokuya uygun özgün iyileştirmelerin yapılması amaçlanmaktadır.

Proje alanının çevreye uyumlu doğal malzeme ve materyaller kullanılarak, görsel anlamda alanın peyzajına uygun, koruma bazlı kullanım olanaklarına önem veren faaliyet alanlarının düzenlenerek sürdürülebilir bir şekilde yeniden tasarlanması ve oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımız ile Ortaca (Muğla) Belediye Başkanlığı arasında "Dalyan (Muğla/Ortaca) Kanalı Kıyı Düzenlemesi Yapım İşİ" mali katkı protokolü imzalanmıştır.

Bahse konu proje kapsamında faaliyet alanlarının düzenlenerek sürdürülebilir bir şekilde yeniden tasarlanması ve oluşturulması aşamalarında, kamuoyunda oluşturulan algının aksine tamamen çevreye uyumlu doğal malzeme ve materyaller kullanılacağından ve koruma bazlı çalışmalar yürütüleceğinden dolayı, projenin dalyan kanalı kenarında bulunan sazlıkları yok etmesi veya kanalın mevcut doğal görünümünü kaybetmesi mümkün değildir.

19.07.2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "*Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik*" ve 01.03.2013 tarihli ve 2116 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile onaylanan "*Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar*" kapsamında hazırlanan Teknik Şartnameler doğrultusunda Muğla ilinde mevcut olan bütün doğal sit alanlarında ve tüm Türkiye genelinde potansiyel doğal sit alanların sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla dört mevsimi kapsayacak şekilde "Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri" yapılmış ve soru önergesinde bahsi geçen alan mevcutta herhangi bir doğal sit olmayıp Potansiyel Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında çalışılmış bir alan olup, tescil aşamasında idari süreci devam etmektedir.